

MEELESPEA: DEFEKTI TÕENDAMISEGA SEOTUD KULUD

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 218 lg 2 kohaselt vastutab müüja tarbijalemüügi puhul asja lepingutingimustele mittevastavuse eest kahe aasta jooksul asja üleandmisest ostjale. Sealjuures eeldatakse, et ühe aasta jooksul alates asja ostjale üleandmisest ilmnunud lepingutingimustele mittevastavus (tootmisdefekt) oli olemas asja üleandmise ajal, kui selline eeldus ei ole vastuolus asja või puuduse olemusega. Seega on esimese ühe aasta jooksul ilmnunud puuduse puhul müüjal kohustus tõendada, et tema puuduse eest ei vastuta. Tõendamiskohustus tähendab ühtlasi ka seda, et müüja peab kandma tõendamiskulud.

Samuti ei ole alates asja üleandmisest ühe aasta jooksul ilmnunud puuduste puhul õigus tarbijalt võtta seadme kontrollimise/käsitluse/diagnostika eest tasu isegi juhul, kui puudus kontrolli käigus ei ilmne või selgub, et tegemist pole tootmisdefektiga.

Ülejäänud 1 aasta jooksul, mil tarbijal veel kehtib pretensiooni esitamise õigus, võib müüja asjal ilmnunud puuduse põhjuste väljaselgitamise sh diagnostika kulude hüvitamist nõuda üksnes juhul, kui sellest on tarbijat eelnevalt teavitatud. Teave tasu küsimise õiguse ja tasu suuruse kohta peaks olema nii dokumendil, mis antakse tarbijale tõenduseks, et ta enda kauba on pretensiooniga kauplejale üle andnud kui ka kaupleja juures tarbijale nähtavale kohale üles pandud, et tarbija saaks sellega eelnevalt tutvuda ja arvestada.

Juhul kui tarbijale ei ole eelnevalt antud selget teavet käsitlustasu suuruse ja selle võtmise õiguse kohta, siis tarbijalt sellist tasu nõuda ei või.

Tarbijalemüügi puhul vastutab müüja asja ning digitaalse elemendiga asja korral ka selle digitaalse elemendi lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis on olemas asja ning digitaalse elemendiga asja korral ka selle digitaalse elemendi ostjale üleandmisel, isegi kui juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko üleminek lepidi kokku varasemaks ajaks.

Eelpool sätestatu ei piira digitaalse elemendiga asja puhul võlaõigusseaduse (§ 217¹ lõike 7) kohaldamist, mille kohaselt digitaalse elemendiga asja puhul peab müüja tagama, et ostjat teavitatakse uuendustest ja et talle antakse üle uuendused, kaasa arvatud turvauuendused, mis on vajalikud asja lepingutingimustele vastavuse tagamiseks. See kohustus kehtib:

1) digitaalse sisu kestva üleandmise või digitaalse teenuse kestva osutamise korral kogu ajavahemiku jooksul, kui digitaalselt sisu tuleb lepingu kohaselt üle anda või digitaalselt teenust osutada;

2) digitaalse sisu või digitaalse teenuse ühe üleandmise või osutamise toimingu korral ajavahemiku jooksul, mida tarbija võib mõistlikult eeldada, arvestades asja ja digitaalse elemendi liiki ja otstarvet ning lepingu asjaolusid ja laadi.

Seega kui digitaalse elemendiga asja müügilepingus on ette nähtud, et digitaalse elemendi üleandmine toimub teatud ajavahemiku jooksul kestvalt, vastutab müüja ka digitaalse elemendi mittevastavuse eest, mis esineb või ilmneb kahe aasta jooksul alates digitaalse elemendiga asja üleandmisest. Kui selline ajavahemik on lepingu kohaselt pikem kui kaks aastat, vastutab müüja digitaalse elemendi mittevastavuse eest, mis esineb või ilmneb vastava ajavahemiku jooksul.

Juhul kui asjale on antud garantii, tuleb eelkõige silmas pidada seda, et garantii peab andma tarbijale seaduses sätestatud soodsamad õigused (VÕS § 230 lg 1). Kuna garantiandja võib ise otsustada, millistel tingimustel ta garantii annab, tingimusel, et ei kitsendata tarbija seadusest tulenevaid õigusi, võib ta otsustada, kas võtta pärast asja ostust kuue kuu möödumist tarbijalt tasu asjal ilmnenu puuduse põhjuste kindlakstegemise eest, kui puudus ei lähe garantii alla.

Juhul kui garantiandja otsustab pärast kuue kuu möödumist käsitus/diagnostikakulu hüvitamist tarbijalt nõuda, peab ta selle selgelt garantiitingimustesse kirja panema ja seda ka asja garantiiremonti toomisel meelde tuletama (teave tarbijale antaval dokumendil ja ka tarbijale nähtaval kohal teeninduskohas, lisaks soovitame ka suuliselt sellele tähelepanu juhtida, et vältida edasisi vaidlusi ja probleeme). Samuti peab tarbija teadma, kui suur käsitlustasu on.

Kui garantiis sisalduvad tingimused on tarbija jaoks vähem soodsad kui müügigarantiiga seotud reklaamis esitatud tingimused, on müügigarantii siduv tingimustel, mis on ette nähtud müügigarantiiga seotud reklaamis, välja arvatud juhul, kui enne lepingu sõlmimist oli müügigarantiiga seotud reklaami parandatud samal või võrreldaval viisil, nagu see oli tehtud.

Juhul kui garantiitingimustes ei ole käsitlustasu või muu sellise tasu võtmise õigust sätestatud, siis tarbijalt sellist tasu nõuda ei või.